

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра маркетингу

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АГРАРНА ПОЛІТИКА»**

освітньо-професійна програма Маркетинг
спеціальність 075 Маркетинг
галузь знань 07 Управління та адміністрування
освітній ступінь магістр

Навчально-науковий інститут економіки,
управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	«Аграрна політика»
Назва структурного підрозділу	Кафедра маркетингу
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Писаренко Володимир, д.е.н., професор Контакти: ауд. 471 (навчальний корпус № 4) e-mail: volodymyr.pysarenko@pdaa.edu.ua тел. (0532) 56-98-24 сторінка викладача https://www.pdaa.edu.ua/people/pysarenko-volodymyr-viktorivych
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Спеціальність	075 Маркетинг

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування професійних компетентностей щодо теоретичних та практичних основ формування та реалізації аграрної політики держави, вміннями оцінювати її ефективність та обґрунтовувати вибір тих чи інших заходів державного регулювання.

Основні завдання навчальної дисципліни: оволодіти базовими знаннями щодо економічної сутності, характеру і головних компонентів аграрної політики; аналізувати ефективність діяльності органів та інститутів аграрної політики, використовуючи різні ринково-політичні інструменти; оцінювати окремі заходи фінансово-кредитної, податкової, цінової політики в аграрному секторі, а також аграрно-соціальної та аграрно-екологічної політиці держави; розуміти особливості формування аграрної політики у країнах із різним рівнем соціально-економічного розвитку, характеризувати аграрну політику окремих країн та блоків.

Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

Фахові:

ФК 7. Здатність розробляти і аналізувати маркетингову стратегію ринкового суб'єкту та шляхи її реалізації з урахуванням між функціональних зв'язків.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Вміти розробляти стратегію і тактику маркетингової діяльності з урахуванням крос-функціонального характеру її реалізації.

Програма навчальної дисципліни:

Тема 1. Причини державного регулювання сільськогосподарського виробництва, суть та цілі аграрної політики держави.

Тема 2. Економічні наслідки застосування окремих інструментів регулювання вітчизняного аграрного сектору.

Тема 3. Заходи регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку.

Тема 4. Заходи регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.

Тема 5. Основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору.

Тема 6. Регулювання світової агропродовольчої системи в рамках СОТ.

Тема 7. Аграрна політика окремих іноземних країн та їх блоків (США-ЄС).

Тема 8. Еволюція державної підтримки аграрного сектору та основні напрями сучасної аграрної політики України.

Тема 9. Особливості аграрної реформи в Україні та основні чинники, що на неї впливають.

Тема 10. Регулювання основних аграрних ринків в Україні.

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4.

Форма семестрового контролю – залік.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 1. Причини державного регулювання сільськогосподарського виробництва, суть та цілі аграрної політики держави.	12	2	2	8
Тема 2. Економічні наслідки застосування окремих інструментів регулювання вітчизняного аграрного сектору.	12	-	2	10
Тема 3. Заходи регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку.	12	2	2	8
Тема 4. Заходи регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	12	2	2	8
Тема 5. Основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору	12	2	2	8
Тема 6. Регулювання світової агропродовольчої системи в рамках СОТ.	12	2	4	6
Тема 7. Аграрна політика окремих іноземних країн та їх блоків (США-ЄС).	12	2	2	8
Тема 8. Еволюція державної підтримки аграрного сектору та основні напрями Сучасної аграрної політики України	12	-	2	10
Тема 9. Особливості аграрної реформи в Україні та основні чинники, що на неї впливають.	12	2	4	6
Тема 10. Регулювання основних аграрних ринків в Україні	12	2	2	8
Усього годин	120	16	24	80

**Шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного і семестрового контролю успішності здобувачів вищої освіти
075МАР_мд_2021**

Форма контролю	Шкала та характеристика критеріїв оцінювання
- виконання практичного завдання	від 0 до 3: 2,0-3,0 балів: відповіді правильні, обгрунтовані, осмислені та характеризують наявність спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень, критичне осмислення проблем у навчанні. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання; провадити інноваційну та наукову діяльність та повністю відображає визначений результат навчання за темою; 1,1-2,0 бали: відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обгрунтована та осмислена, характеризує уміння застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності та неповноту засвоєння результату навчання; 0-1,0 бали – відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення, характеризує застосування знань при виконанні завдань за зразком, але з неточностями.
- розв'язування тестів	від 0 до 2: по 0,2 за кожен вірний тест. тести на практичному занятті розраховані на індивідуальне виконання.
- підготовка презентації	від 0 до 10: протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує по 2-х програмних результатах навчання за будь якою темою на вибір 1 презентацію (всього за курс – 2 презентації). 9-10 балів – зміст презентації відповідає темі та результату навчання; наявність творчого підходу складання презентації; якісно підготовлена практична розробка, дотримані всі вимоги щодо технічного й естетичного оформлення роботи і орфографічного стандарту, наявності електронного (на носієві) матеріалу презентації. 7-8 балів – наявність незначних недоліків у відповідності теми презентації

Форма контролю	Шкала та характеристика критеріїв оцінювання
	заявленому результату навчання, виконанні презентації та її оформленні. 0-6 бали – наявність суттєвих недоліків або ж повній невідповідності теми презентації результату навчання, вимогам щодо обсягу, оформлення та викладу змісту презентації.
- розробка кросворду	від 0 до 10: (по 1 балу за кожен правильну відповідь); «Вчу, навчаючи» (протягом вивчення навчальної дисципліни студент обов'язково виконує по 2-х програмних результатах навчання за будь якою темою на вибір 1 кросворд на 10 слів (всього за курс – 2 кросворди) відповідно до завдань самостійної роботи та обмінюються ними на занятті, перевіряють та виставляють бали, демонструючи спеціальні компетентності творчої та навчальної роботи).

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назва теми	Види навчальної роботи здобувачів вищої освіти, балів				Разом	
	Виконання практичного завдання	Розв'язування тестів	Виконання завдань самостійної роботи			
			Презентація	Розробка кросворду		
Тема 1. Причини державного регулювання сільськогосподарського виробництва, суть та цілі аграрної політики держави.	4	2			6	
Тема 2. Економічні наслідки застосування окремих інструментів регулювання вітчизняного аграрного сектору.	4	2			10	16
Тема 3. Заходи регулювання внутрішнього агропродовольчого ринку.	4	2			6	
Тема 4. Заходи регулювання зовнішньої торгівлі агропродовольчою продукцією.	4	2			6	
Тема 5. Основні підходи до оцінки рівня державної підтримки аграрного сектору	4	2			10	16
Тема 6. Регулювання світової агропродовольчої системи в рамках СОТ.	4	2	10		6	
Тема 7. Аграрна політика окремих іноземних країн та їх блоків (США-ЄС).	4	2			10	16
Тема 8. Еволюція державної підтримки аграрного сектору та основні напрями Сучасної аграрної політики України	4	2			16	
Тема 9. Особливості аграрної реформи в Україні та основні чинники, що на неї впливають.	4	2			6	
Тема 10. Регулювання основних аграрних ринків в Україні	4	2			6	
Разом	40	20	20	20	100	

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Аграрна політика: навчальний посібник / С.М. Кваша, А.Д. Діброва, О.В. Жемойда. Київ: Видавництво Ліра. К. 2018. 388с.
2. Аграрний устрій України : наукове видання. за ред. Ю.О. Лупенка, М.Ф. Кропивка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2017. 72 с.
3. Розвиток економіки сільського господарства України в 2011-2015 рр. : наукова доповідь / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» [Гадзало Я.М., Лупенко Ю.О., Пугачов М.І. та ін.]; за ред. Ю.О. Лупенка. К.: ННЦ «ІАЕ», 2016. 546 с.
4. Економічний інтерес у розвитку аграрного виробництва : монографія / Саблук П. Т. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. 356 с.
5. Кваша С.М., Григорьев С.О. Сутність та особливості аграрного ринку. Вісник ОНУ ім. Мечникова, 2016. Т.21. Вип.8 (50) С.56-59.
6. Стратегічні напрями розвитку сільськогосподарського виробництва України (методичні підходи та розрахунки) / [Лупенко Ю. О., Месель-Веселяк В. Я., Грищенко О. Ю., Волосяк Ю. В.], за ред. Ю. О. Лупенка, В. Я. Месель-Веселяка. К.: ННЦ „ІАЕ”, 2016. 25 с.
7. Трансформація земельних відносин у сільському господарстві (аналітичний огляд) / Ю.О. Лупенко, О.В. Ходаківська. К. : ННЦ “ІАЕ”, 2015. 52 с.
8. Сучасна парадигма Спільної аграрної політики ЄС як протидія глобальним викликам та дезінтеграції. Т.О. Зінчук. Економіка АПК. 2017. № 10. С. 78-85.
9. Методичні рекомендації з розрахунку рейтингу регіонів України за ефективністю інвестицій у сільське господарство / [Ю.О. Лупенко, О.В. Захарчук, Т.В. Мацибора, В.В. Нечитайло, С.М. Ковальов]. К. : ННЦ «ІАЕ», 2019. 60 с.
10. Ринковий обіг земель сільськогосподарського призначення: досвід країн ЄС / Ю.О. Лупенко, О.В.Ходаківська, І.В. Юрченко. К. : ННЦ ІАЕ, 2019. 80 с.

Допоміжні

1. Балабанова Л.В. Маркетингова товарна політика в системі менеджменту підприємств: монографія. Донецьк: Дон дуєт, 2006. 230 с.
2. Стратегія розвитку агропромислового комплексу в умовах інтеграційних процесів: Матеріали дев'ятої міжнародної науково-практичної молодіжної інтернет-конференції (у заочній формі), 24 листопада 2018 року.
3. Ціновий моніторинг ринків сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки 2016-2018 рр. Вересень / Ю. О. Лупенко, О. М. Шпичак, О. В. Боднар [та ін.] К. : ННЦ «ІАЕ», 2018. 60 с.
4. Очікувані показники собівартості продукції, її дохідності та рентабельності в сільськогосподарських підприємствах України у 2018 році: методика і розрахунки (грудень 2018 року) / [Лупенко Ю. О., Месель-Веселяк В. Я., Грищенко О. Ю., Волосяк Ю. В.].
5. Методичні рекомендації щодо введення інтелектуальної власності в господарський обіг підприємства / розроб. Н.М. Столярчук, М.І. Козак. К.: ННЦ «ІАЕ» 2018. 84 с.
6. Методичні рекомендації з комерціалізації інноваційної продукції / розроб. Н.М. Столярчук, О.В. Мазуренко, О.В. Ксьонова, М.І. Козак. К.: ННЦ «ІАЕ». 2018. 40 с.
7. Облік і оцінка земель сільськогосподарського призначення та прав їх оренди: посібник / [Жук В. М., Бездушна Ю. С., Мельничук Б. В. та ін.]; за ред. Жука В. М., Бездушної Ю. С., Мельничука Б.В. К.: ННЦ «ІАЕ», 2018. 120 с.

Інформаційні ресурси

1. Державне агентство з питань електронного урядування України. URL: <https://ukc.gov.ua/derzhavne-agentstvo-z-pytan-elektronного-uryaduvannya-rozpochnayekampaniyu-trymaj-poradu-vid-susida/>

2. Законодавство України. URL : <http://zakon.rada.gov.ua/>
3. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
4. Регіони України: статистичний щорічник. URL : www.ukrstat.gov.ua.
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: Офіційний сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
6. Державна служба статистики України: Офіційний сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
7. Міністерство аграрної політики та продовольства України: Офіційний сайт. URL: <http://www.minagro.gov.ua/>.
8. Електронний репозитарій ПДАУ: URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/handle/123456789/5101>